

Laaja Hyvinvointikertamus

2017-2020

Janakkalan kunta

Kunnanvirasto
Juttulantie 1
14200 Turenki

Puh. (03) 68 011 tai (019) 75 801
Fax (03) 680 1209 tai (019) 758 0209
janakkalan.kunta@janakkala.fi

HYVINVOINTIKERTOMUKSEN SISÄLTÖ

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2013 - 2016

- ....1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi*
- ....2 Hyvinvointitiedon ja tehtyjen toimenpiteiden arviointi*
- ....3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset*

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2017 - 2020

- ....4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset*
- ....5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat*
- ....6 Hyvinvointisuunnitelma*

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

- ....7 Suunnitelman laatijat*
- ....8 Suunnitelman hyväksyminen*

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2013 - 2016

Janakkalan valtuustokauden 2013–2016 strategian visiossa on määritelty tavoitteeksi mm. kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen. Lisäksi on korostettu terveystoiminnan edelläkävijyyttä. Vision saavuttamiseksi on talousarviossa asetettu tavoitteet, joissa on onnistuttava, jotta visio saavutetaan. Tällaisia tavoitteita on ollut mm. helposti saavutettavat kuntalaisten palvelut, helppo ja kattava sähköinen asiointi, ennaltaehkäisevä toiminta, kuntalaisten kannustaminen vastuunottoon hyvinvoinnista, aktiivinen työllisyyden hoito sekä innovatiivisuuteen ja kehittymiseen motivoiva johtaminen.

Konsernipalvelujen osalta hyvinvointiin liittyviä tavoitteita valtuustokaudella 2013–2016 on ollut mm. helposti saavutettavat kuntalaisten palvelut, helppo ja kattava sähköinen asiointi, aktiivinen työllisyydenhoito sekä palautteen järjestelmällinen hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä. Edellä mainittujen tavoitteiden eteen on tehty töitä ja vuosittaiset tavoitteet on pääosin toteutunut hyvin.

Edellisen valtuustokauden alussa myös Janakkalassa havahduttiin työttömyyden jatkuvaan kasvuun, koska kasvun käännettä ei ollut näkyvissä. Kuntastrategiassa 2020 tavoitteeksi asetettiin aktiivinen työllisyydenhoito. Vuonna 2014 perustettiin työllisyystoimikunta ja määräaikainen työllisyyskoordinaattorin vakanssi. Talousarvion 2015 tavoitteeksi asetettiin, että työllisyyskoordinaattori luo käsityksen kunnan työllisyydenhoidon kokonaisuudesta. Vuonna 2015 valmisteltiin sekä kunnan työllisyysohjelmaa että elinvoimaohjelmaa. Myös Hämeenlinnan seudullinen työllisyystyöryhmä asetettiin vuonna 2015 ja se aloitti toimintansa loppuvuodesta, tarkoituksenaan luoda seudullinen työllisyysstrategia.

Leimallista kuluneessa valtuustokaudessa oli myös erilaiset ja paljon keskustelua herättäneet ns. rakenteelliset muutokset. Perusturvan toimialalla asialla tarkoitettiin mm. seuraavia muutoksia;

Ikäihmisten palveluissa rakenteelliset muutokset olivat kaikkein suurimpia. Laitospaikkoja – erityisesti terveyskeskuksen vuodeosastopaikkoja – vähennettiin merkittävästi. Samalla ao. valtuustokaudella perustettiin ja rakennettiin kokonaan uusi ympärivuorokautinen 60-paikkainen palvelutalo – Kyterinhovi. Samaan valtuustokauteen osui uusi vanhuspalvelulaki, joka lähtee siitä, että vanhasta suomalaisesta laitospalvelusta siirrytään toisen tyyppiseen hoiva- ja hoitamiskulttuuriin, jossa ikä-ihmisen hoitopaikka on pääsääntöisesti koti – ei laitos.. Tämä loi ja luo tietenkin merkittävää painetta myös kotihoitoon.

Terveystoiminnassa palvelurakenteen muutostilannetta voi yksinkertaistaen lyhyesti kuvata siten, että aikaisemmin useat eri erikoissairaanhoidossa annetut hoidot mielletään nyt perusterveydenhuolloksi, joka toteutetaan paikallisessa terveyskeskuksessa. Ikäihmisten määrä kasvaa väistämättä jatkuvasti, jonka johdosta sekä erikoissairaanhoidon, että perusterveydenhuollon kysyntä

lisääntyy vääjäämättä vastaavasti.

Sosiaalityön osalta suuntaus on pyritty kääntämään samoin erityispalveluista perustason palveluiksi. Janakkalassa tämä on tarkoittanut mm. perhetyöhön panostamista. Lastensuojelussa huostaanottoja ja kodin ulkopuolelle sijoituksia tehtiin selvästi aikaisempaa vähemmän ja tässä tavoitteessa myös onnistuttiin.

Hyvinvoinnin kannalta yksi keskeisimpiä onnistumisia kyseisellä valtuustokaudella oli perhekeskus. Perhekeskus on osa maamme hallituksen kärkihankkeita ja Janakkalassa olemme olleet etujoukoissa kehittämässä lapsille, nuorille ja perheille helposti lähestyttäviä, moniammatillisia palveluita eri elämäntilanteisiin. Palveluohjauksen kautta oikeanlainen ja oikea-aikainen tukimuoto löytyy mahdollisimman helposti.

Uusi varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön 1.9.2017. Suunnitelmassa korostuu lasten ja perheiden osallisuus varhaiskasvatuksessa. Janakkalassa on otettu myös varhaiskasvatuksen palveluseteli käyttöön ja varhaiskasvatustarjonta on monipuolista ja laadukasta.

Valtuustokaudella alkoi myös koulukeskusten tarveselvitys. Useat koulurakennukset ovat tiensä päässä ja tiloissa sisäilmaoireillaan. Uudet koulukeskukset tuovat hyvinvointia kuntalaisille monilla eri tasoilla ollen erittäin merkittävä yksittäinen hyvinvointitekijä kunnassamme. Haasteena on selvityksen eteneminen rakentamiseen asti: toteutuessaan hyvinvointiodotukset realisoituvat, mutta kielteisellä tai pitkittyneellä päätöksellä on vastaavasti negatiivinen vaikutus kuntalaisten hyvinvointinäkymiin.

Teknisen toimen osalta valtuustokaudella keskityttiin seuraaviin kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen tähtääviin tavoitteisiin; mahdollisuus ekologiseen rakentamiseen asunto- ja yritysalueilla ja elinkeinoalueilla sekä Turegin ja Tervakosken keskustojen kaavoitus. Lisäksi Maankäytön tulosalueella vedettiin Viisaan liikkumisen ryhmää, jonka työ ensisijaisesti keskittyi lasten/ koululaisten liikenneturvallisuuden parantamiseen. Ateria- ja puhtauspalvelun tulosalueella tehtiin merkittävä määrä kehitystyötä niin lasten kuin vanhusten ruokahuollon parantamiseksi ja monipuolistamiseksi. Myös vanhan rakennuskannan sisäilmaongelmiin kehitettiin ratkaisuja tila- ja aluepalveluiden toimesta.

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

TALOUS JA ELINVOIMA

Tulot

%	Suunta	Vertailu
2.46		1459.0 Janakkala
-3.39		28.5 Janakkala
19.22		3902.0 Janakkala
483.87		543.0 Janakkala
13.81		57.7 Janakkala

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

Valtionosuudet, % nettokustannuksista

Verotulot, euroa / asukas

Vuosikate, euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Vuosikate, % poistoista

Lainakanta, euroa / asukas

Väestö

% Suunta Vertailu

Väestö 31.12.

Huoltosuhde, demografinen

Väestöennuste 2030

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

Lapsiperheet, % perheistä

Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

Koulutustasomittain

Elinvoima

%
Suunta   Vertailu
Työlliset, % väestöstä

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

Lasten pienituloisuusaste

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

TALOUS JA ELINVOIMA - Yhteenveto

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokee terveydentilansa keskinortaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Päivähoito

% Suunta Vertailu

Esiopetuksen piirissä lapsia 20.9. yhteensä, lkm

Lasten päivähoitossa olleet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä

Koulu

% Suunta Vertailu

Terveystiedon aktiivisuus (TEA) perusopetuksessa, pistemäärä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

%

Suunta

Vertailu

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenvedo

NUORET JA NUORET AIKUISET

Elämänlaatu ja osallisuus

%

Suunta

Vertailu

Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% **Suunta** **Vertailu**

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 18 - 20-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Koulun fyysisissä työoloissa puutteita, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Oppilaitoksen fyysisissä työoloissa puutteita, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 15 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 18 - 20-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

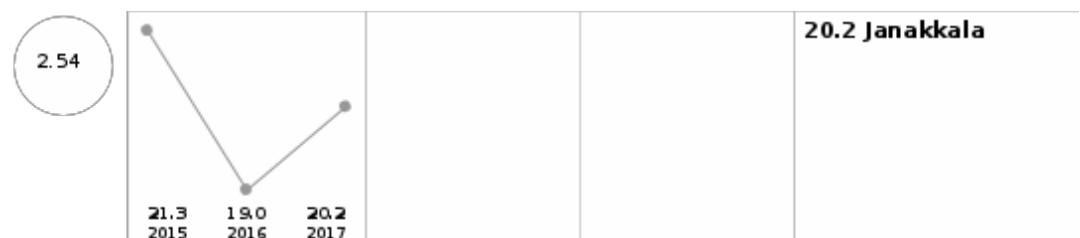
NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

TYÖIKÄISET

Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

%

Suunta

Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

TYÖIKÄISET - Yhteenveto

IKÄIHMISET

Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta

Vertailu

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

Opiskelu, työ ja toimeentulo

% Suunta Vertailu

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

IKÄIHMISET - Yhteenveto**KAIKKI IKÄRYHMÄT****Elämänlaatu ja osallisuus**

% Suunta Vertailu

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% **Suunta** **Vertailu**

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Asunnottomat yksinäiset / 1 000 asukasta

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% **Suunta** **Vertailu**

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto

2 Hyvinvointitiedon ja tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Toimenpiteitä on arvioitu osavuosikatsauksissa, tilinpäätöksessä sekä arviointikertomuksessa.

3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Valtuustokauden 2013–2016 päätteeksi Janakkalan valtuutetuille järjestettiin työpaja, jossa kerättiin kokemuksia menneestä ja toivottiin evästyksiä uudelle tulevalle valtuustokaudelle. Elinvoiman kehittämisen ja houkuttelevan elinympäristön lisäksi valtuutetut korostivat lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä moninaisin keinoin sekä palvelujen laadun kehittämistä. Palvelujen laadun kehittämisessä viitattiin mm. yhteistyöhön naapurikuntien kanssa, sähköisten palvelujen kehittämiseen sekä kuntalaisten osallistamiseen.. Kuntastrategia hyväksyttiin toukokuussa 2018. Tavoitteiden asettaminen on tärkeää, jotta asetettujen tavoitteiden myötä kuntalaisten hyvinvointi kasvaa ja mahdolliset hyvinvointierot pienenevät.

Pitkän ja keskipitkän aikavälin tavoitteet on kirjattu kuntastrategiaan, joka on taas ”palasteltu” itse kunkin hallintokunnan ja lautakunnan tavoitteiksi talousarvioon ja kuntasuunnitelmaan. Hyvän käsityksen näistä yhdessä valmistelluista ja valtuuston päättämistä tavoitteista saa esim. kuluvan vuoden talousarviokirjasta.

Tällä hetkellä suurin haaste on saattaa sote- ja maakuntauudistusvalmistelu sellaiselle uralle, jossa kuntalaisten hyvinvoinnin turvaamiseksi on kuntaan jäävänä toimintona oikeat työkalut, tavoitteet, välineet, sekä poliittinen ja operatiivinen tahto sen toteuttamiseksi olemassa.

Edellä esitetty antaa vain nopean ja lyhyen raamin hyvinvointikertomustyölle. Oleellista on tätäkin työtä johtaa tiedolla. Silloin on tärkeää, minkälaisia indikaattoreita valitaan kuvaamaan mennyttä ja mitä niiden pohjalta tulisi kohtuudella tavoitella.

Jatkossa toiminnan kehittämisen tulee olla ehdottomasti tavoitteellisempaa ja mitattavampaa. Muun muassa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämän TEA- viisarin (TEA= terveydenedistämiskiivisyys) raportointia ei ole osattu hyödyntää kuntalaisten hyvinvoinnin seurannan välineenä ja mittarina

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2017 - 2020

4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Kunnan strategiassa linjataan kunnan tahto ja keinot rakentaa hyvinvoivaa ja tervettä kuntaa. Janakkalan kunnassa hyväksyttiin uusi kuntastrategia 14.05.2018. Sen toteuttaminen ja seuranta on kytketty talouden ja toiminnan

suunnitteluun osaksi vuotuista talousarviokäsittelyä. Uuden kuntastrategian painopistealueet ovat:

- Elinvoima
- Elinympäristö
- Sivistys
- Hyvinvointi

Hyvinvointiin liittyviä tavoitteita on kirjattu kuntastrategiaan seuraavasti: *Janakkalassa lähi- ja digitaaliset palvelut ovat esteettömästi kuntalaisten saavutettavissa, Janakkalassa on mainiot harrastusmahdollisuudet, Janakkalassa on monipuolisia liikkumisen ratkaisuja, Janakkalassa perheet voivat hyvin, Janakkalassa on hyvä työllisyystilanne, Janakkalassa kasvatus ja opetus on laadukasta, Janakkalassa on mainiot harrastusmahdollisuudet, Janakkalassa on monipuolisia liikkumisen ratkaisuja.*

Lisäksi kuntastrategiaan on kirjattu seuraavat kaikkea toimintaa ohjaavat periaatteet:

- Kuntalaiset ovat aktiivisia kuntamme kehittäjiä
- Janakkalassa on ennakoiva, innostava ja rohkea toimintakulttuuri
- Asiakaspalvelumme on erinomaista ja hyvinvoiva henkilöstömme on osaavaa

Edellä kuvatut linjaukset on otettu huomioon myös hyvinvointikertomuksen laadinnassa.

5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmien ja -suunnitelmien

Janakkalan kunnan toimintaa ohjaavat kuntastrategian lisäksi useat suunnitelmat ja ohjelmat, joiden tavoitteena on kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.

- Huolisiippari- malli
- 'Hyvinvoiva ikäihminen' –suunnitelma ikääntyneiden kuntalaisten hyvinvoinnin tukemisesta ja tarvittavien palvelujen järjestämisestä 2014 – 2020
- Janakkalan elinvoimaohjelma 2016 – 2020
- Janakkalan kunnan esiopetussuunnitelma
- Esiopetuksen oppilashuoltosuunnitelma:
- Janakkalan perusopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelma
- Janakkalan kunnan strategia vuoteen 2025
- Janakkalan kunnan työllisyysohjelma 2017 – 2018
- Janakkalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma
- Janakkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma vuosille 2018-2021
- Janakkalan lukion opetussuunnitelma

- Janakkalan lukion opiskeluhoitosuunnitelma
- Ketterimmät –Hämeenlinnan seudun työllisyysohjelma 2017 – 2025
- LAPE-ryhmä (Lasten ja nuorten ennaltaehkäisevien terveystalvelujen toimintaohjelma)
- Lasten ja nuorten ennaltaehkäisevien terveystalvelujen toimintaohjelma
- Terveystalveluun Asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelma
- Työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2017 - 2020
- Vammaistalveluiden toimintaohjelma vuosille 2017-2018
- VoimaaVanhuuteen projekti 2017-2020

6 Hyvinvointisuunnitelma

1. Talous ja elinvoima

Tavoite: Yrityksillä on erinomainen toimintaympäristö

Toimenpiteet ja vastuutaho: Toimenpiteet: Yritysvaikutusten arviointi, yritysten ja kunnan tiiviimpi yhteistyö yrittäjien toiveet huomioiden, yrittäjäkasvatuksen lisääminen kouluissa

Vastuu: kunnanjohtaja, elinvoimaohjelmassa määritellyt vastuutahot, sivistysjohtaja

Resurssit: Ei lisäresursseja henkilöstöön mutta työkaluja. Lisättyjen resurssien kohdentaminen oikein.

Arviointimittarit: Janakkalaan sijoittuneet yritykset, laajentuneet yritykset, tyytyväiset yrittäjät, hyvinvointi-alan yritysten lukumäärä,

2. Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Tavoite: Kukaan ei syrjäydy

Toimenpide 1: Tehdään perhekeskuksen palveluja tunnetuksi ja madalletaan kynnystä ottaa yhteyttä jo silloin, kun ongelmat alkavat ilmestyä (mainonta, markkinointi ja asiakaspalaute, otetaan käyttöön sähköisiä menetelmiä ja ohjelmia, toteutetaan järjestöjen kanssa ennaltaehkäisevää tiedotus- ja tukitoimintaa)

Vastuu: sivistystoimen johtotiimi, sivistystoimen kehittämisspäällikkö, perhekeskuksen esimiehet

Toimenpide 2: Luodaan matalan kynnyksen liikuntaryhmiä- ja paikkoja sekä harrastustoimintaa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa

Vastuu: Liikuntapäällikkö, kulttuurituottaja, nuorisopalvelupäällikkö

Toimenpide 3: Vahvistetaan koulujen ja varhaiskasvatuksen roolia syrjäytymisen ehkäisyssä moniammatillisesti (varhainen puuttuminen, erilliset ohjelmat)

Vastuu: sivistysjohtaja, rehtorit, päiväkodinjohtajat, pedagoginen johtaja

Resurssit: OmaHämeen LAPE-hanke v. 2018 loppuun asti, riittävä henkilöstöresurssi, jolla mahdollistetaan ennaltaehkäisevän ja varhaisen tuen antaminen

Arviointimittarit: lapsiperheiden sosiaalitoimen asiakkuudet, koulukiusaamiskyselyt, kouluterveyskysely, järjestöjen kanssa toteutettavien tapahtumien määrä ja osallistujamäärät, Toimiva lapsi & perhe -menetelmän käyttötavat ja laajuus, palveluohjaajan raportti

3. Nuoret ja nuoret aikuiset

Tavoite: Jokaiselle nuorelle 2. asteen koulutustutkinto ja sen jälkeen töihin / 3.asteelle jatko-opiskelemaan

Toimenpiteet ja vastuutaho: Työ- ja opiskelupaikan ulkopuolella olevien nuorten yksilöity elämönhallinnan tukeminen (Nuorten työpaja -toiminnan vakinaistaminen), aktiivinen oppilaanohjaus koulussa
Vastuu: työllisyyskoordinaattori, nuorisopalvelupäällikkö, rehtorit

Resurssit: 1 nuorten työpajaohjaajan rekrytointi (jos halutaan, että kaikki nuoret pääsevät palvelun piiriin), opinto-ohjaajat (ei tällä hetkellä lisäresurssia)

Arviointimittarit: Työttömien nuorten määrä, kuinka moni nuori on nuorten työpajalla, kuinka moni päässyt työpajalta suunnitelmansa mukaan eteenpäin, kuinka moni nuori on jatkanut peruskoulusta toiselle asteelle

4. Työikäiset

Tavoite: Terveyserojen kaventaminen

Toimenpiteet ja vastuutaho: Liikkumisen paikat, terveystalvelujen saatavuus, asennekasvatus: ravinto, kampanjat, luennot, fysioterapian panostus raskausajandiabeetikoihin, matalankynnyksen liikuntaryhmät
Vastuu: liikuntapäällikkö, kuntoutuksen palvelupäällikkö, ylilääkäri

Resurssit: Ei lisäresurssia, (diabeteshoitaja, fysioterapeutit, liikuntapalvelut, omahoitajat)

Arviointimittarit: Diabeetikkojen määrä, raskausajan diabetesdiagnosien määrä, matalan kynnyksen liikuntaryhmien määrä ja niihin osallistuneiden määrä, maksuttomien liikuntapaikkojen määrä

5. Ikäihmiset

Tavoite: Oman näköinen aktiivinen ja arvokas ikääntyminen

Toimenpiteet ja vastuutaho: Yksinäisyyden vähentäminen, liikunnan mahdollistaminen liikkumisenpaikat & ohjatut matalan kynnyksen ryhmät, asumisolosuhteet, palveluohjaus hoitopolun mukaisesti(muisti,liikunta,ravitsemus), kolmas sektori mukaan
Vastuu: liikuntapäällikkö, kuntoutuksen palvelupäällikkö, ylilääkäri, vanhustyön johtaja

Resurssit: Ei lisäresurssia. Ystäväbooli (liikunta,kulttuuri, ikäkeskus), muistikoordinaattori, ikäkeskus (palveluohjaaja), fysioterapia, liikuntapalvelut

Arviointimittarit: fysioterapiasta liikuntapalveluiden piiriin (sotesta hyteen) siirtyneet yli 65-vuotiaat, matalan kynnyksen liikuntaryhmien määrä ja niihin osallistuvien ikäihmisten määrä, maksuttomien liikuntapaikkojen määrä, hyvinvointiluentojen osallistujien määrä

6. Kaikki ikäryhmät

Tavoite: Tuemme yhteisöllisyyttä

Toimenpiteet ja vastuutaho: Kohtaamispaikat, digitalisaatio, osallisuus, yhteistyö yhdistysten kanssa, läsnäolo sosiaalisessa mediassa.
Vastuu: viestintäpäällikkö ja ITC-kehittämispäällikkö

Resurssit: Huomioidaan tilojen suunnittelussa monimuotoinen käyttö (esim. yhdistystapaamiset), osallisuusohjelma

Arviointimittarit: Kuntalaiskysely 1 krt/ valtuustokaudella, yhdistyskyselyt

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

7 Suunnitelman laatijat

Suunnitelman on laatinut hyte-työryhmä, johon on kuulunut: Maija Nivala henkilöstöjohtaja, Pirjo Meriläinen suunnittelija, Inkeri Jortikka liikuntapäällikkö, Tiina Pirinen palvelusihteeri, Minna Majjala opettaja.
Valmisteluun on osallistunut myös seuraavat tahot:
Kunnan johtoryhmä
Toimialojen asiantuntijat

Hyvinvointikertomuksen valmisteluvaiheessa järjestettiin avoin keskustelutilaisuus, johon kutsuttiin:
Järjestöt
Nuorisovaltuusto
Vanhusneuvosto
Vammaisneuvosto

8 Suunnitelman hyväksyminen

Hyväksytty valtuustossa osaksi toiminnan ja talouden strategista suunnittelua.
